

Talousarvioaloite TAA 82/2023 vp

Inka Hopsu vihr ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä Artists at Risk -rauhavälityskeskukseen toimintaan (270 000 euroa)

Eduskunnalle

Artists at Risk (AR) on tehnyt Suomessa ja kansainvälisesti tunnustettua, uraauurtavaa työtä ihmisoikeuksien ja taiteen risteyskohdassa vuodesta 2013. Sen ydintoimintaa on AR-turvaresidenssien järjestäminen vainotuille taiteilijoille, jotka ovat ihmisoikeuspuolustajia, joiden ilmaisunvapautta sekä henkeä uhataan tai jotka pakenevat sotaa esimerkiksi Ukrainasta. Taiteilijat ja ihmisoikeuspuolustajat ovat eturintamassa puolustamassa demokraattisia arvoja; AR-taiteilijoissa on niin Valko-Venäjän koordinoituneuvoston kuin Myanmarin oppositiohallituksen edustajia, jotka tarvitsevat väliaikaista suojelua.

Ulkoministeriön rauhanvälityskeskukseen Artists at Riskille (AR) vuosiksi 2022 ja 2023 myöntämä 162 000—180 000 euron rahoitus on ollut AR-sihteeristön työn perusta taiteilijoiden ja ihmisoikeuspuolustajien sijoitukseen AR-residenssiverkostoon. Toiminnan tarve on noussut radikaalisti Venäjän hyökättyä Ukrainaan; noin 2 500 hakijaa Ukrainasta on hakenut AR-residenssiä. Heistä noin 500 on sijoitettu AR-sihteeristön toimesta 3—6 kuukauden taiteilijaresidensseihin Eurooppaan ja Suomeen sodan syttymisen jälkeen yhteistyössä mm. Goethe-Institutin ja UNESCO:n kanssa. Molemmat rahoitukset päättyvät vuoden 2023 lopussa. Myös rahoitus Suomessa sijoitukseen loppui lokakuussa 2023.

Erityisesti ukrainalaisten naistaiteilijoiden ja heidän lastensa sijoittamistarve on yhtä akuutti kuin sodan alussa. Talvikausi on erityisesti vaikea, koska lämmitys ja sähköt eivät usein toimi Venäjän rakettihyökkäysten jälkeen. AR-residenssit kohdistetaan suurimmassa vaarassa oleville ukrainalaisille taiteilijoille, jotka ovat menettäneet kotinsa tai tulevat miehityiltä alueilta tai joiden perheenjäsenet ovat kuolleet sodassa. Arvion riskistä tekevät AR:n Ukraina-tiimin jäsenet, jotka ovat ukrainalaisia asiantuntijoita.

270 000 euron suuruisen rahoituksen turvaaminen valtion talousarvioon vuodeksi 2024 mahdollistaisi AR:n toiminnan jatkuvuuden vuoden 2023 tasolla, jolloin nykyistä henkilökuntaa tai toimintaa ei tarvitsisi leikata.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 270 000 euroa momentille 24.90.50 Artists at Riskin toiminnan turvaamiseen.

Talousarvioaloite TAA 82/2023 vp

Helsingissä 20.10.2023

Inka Hopsu vihr
Hanna Holopainen vihr
Saara Hyrkkö vihr
Oras Tynkkynen vihr
Tiina Elo vihr
Jenni Pitko vihr
Fatim Diarra vihr
Bella Forsgrén vihr
Eva Biaudet r